B E S T E K en V O O R W A A R D E N

waarnaar door Heeren Kerkvoogden der Nederlandsche Hervormde Gemeente te L E M M E R zal worden aanbesteed, het uitvoeren van herstellingen aan het Kerkgebouw.-

Paragf. 1. Omschrijving van het werk.

Het in dezen bedoelde werk zal in hoofdzaak bestaan in:
Het uitvoeren van herstellingen en kleine vernieuwingen aan het dakbeschot; het vernieuwen van de panlatten en gedeeltelijk de tengels en voorts vernieuwing van de panbedekking van het kerkgebouw en herstelling van die bedekking op het bijgebouw.
Het vernieuwen van de dakgoten om de kerk en het herstellen van die om het bijgebouw.
Het herstellen van de gewelven in de kerk en het aanbrengen van streenen over de naden daarvan.
De stucadoorwerken te herstellen en te witten.
Nieuwe afvoerbuizen met vergaderbakken bij de daken aan te brengen met riolen voor aanvoer van het water naar de regenwaterbak.
Het vergrooten van het portaal bij een van de toegangen tot de kerk en kleine wijzigingen aan de banken op de galerij tegen over de preekstoel.
Het leveren van betonpalen en dito grondpaaltjes voor eene afsluiting van het terrein behoorende bij de kerk en hulp te verleenen bij het stellen van een ijzeren afrastering met draaihekken.

Paragf. 2. Dakbeschot, c.a.

De bestaande panbedekking van de kerk en de panlatten te verwijderen. Dit en de uitvoering van de herstellingen aan het dakbeschot en het aanbrengen van de nieuwe bedekking bij gedeelten uit te voeren, als bij de uitvoering nader te bepalen.
Tijdens de uitvoering van dat werk moeten een voldoend aantal dekkleeden aanwezig zijn, door den aannemer te leveren, om het onderhanden zijnde dakvlak tijdens eventueele regenbuijen en voorts iedere avond daarmede te kunnen afdekken.
De aannemer is aansprakelijk voor het ontstaan van waterschade aan het gebouw en het daarin aanwezige meubilair en het orgel, die het gevolg mochten zijn van een niet tijdige- of onvoldoende afdekking van het dak.
Voor kleine vernieuwingen aan de kap, zal de aannemer de kosten van het leveren en verwerken van 2 kub.M.vuren ribhout in zijne berekening opnemen, waarvan de meer- of minder te leveren hoeveelheid zal worden verrekend.
Het dakhout langs de muurplaten over eene lengte van pl.m. 85 M., 25 c/m.in te korten en daarvoor een boeiplank aan te brengen ter breedte van 30 c/m. en zwaar 32 m/m.en deze op de spantbeemen te bevestigen en tusschen de spanten met op de muurplaten aan te brengen klossen van hout dik 45 m/m.te ondersteunen.
Langs de killen het dakhout over eene lengte van pl.m.40 M., 20 c/m.in te korten en de kilplanken zooveel te verbreeden met vurenhout ter zwaarte als de bestaande.
Voorts nader aan te wijzen gedeelten van het dakbeschot

ter oppervlakte in totaal van 100 vierk.M. te vernieuwen met deelhout zwaar 28 m/m.en dit volgens aanwijzing aan te brengen en te bevestigen. Het meer of minder te leveren plankhout zal worden verrekend.

Over de naden van het nieuwe dakbeschot tengels van schroten als de bestaande en zwaar 24 bij 75 m/m. en voor het vervangen van rottige tengels nog 50 M. van dito schroten te leveren en aan te brengen en volgens aanwijzing te bevestigen.

Over de geheele oppervlakte der dakvelden van het kerkgebouw nieuwe latten zwaar 22 bij 45 m/m. en deze op zulke afstanden, dat de pannen elkander 7 c/m.dekken en op iedere tengel te spijkeren. Deze spijkers minstens 7 c/m.lang.

Deze dakvelden te dekken met nieuwe geglazuurde blauwe verbeterde Hollandsche pannen en dito vorsten. Deze te leveren volgens monster en goed sluitende aan te brengen en om den andere vast te leggen met een juist passende gegalvaniseerde ijzeren panhaak van draad No.8 en de vorsten te bevestigen met een spijker en koploodje, doch vooraf de bovenste rei pannen en de aanhoekingen en daarna de vorsten met gekleurde specie aan te strijken.

De beide dakvenstertjes te vernieuwen en in dezelfde vorm en afmetingen te betimmeren. Het kozijnhout van grenen, zwaar 10 bij 10 c/m., doch de onderdorpel 10 bij 12 c/m.; de venstertjes van hout zwaar 22 m/m.met klampen zwaar 18 m/m., af te hangen en te sluiten als de bestaande.

Het dakje en de zijaankleeding van plankhout zwaar 22 m/m., afgedekt met zink No.14; om het platje een kantplank, waartegen en waarover het zink met een dubbel geslagen kant en ter hoogte van 25 c/m. op het dakbeschot en daarboven een strookje lood kop aan kop gespijkerd aan te brengen.

Onder de zinkbedekking van de zijwanden een strook breed 15 c/m., zwaar 20 K.G.per vierk.M. en dit goed passende op de aansluitende pannen neer te drijven.

Het lood in de killen te vervangen door zink van No.16,ter breedte van 1.20 M. en dit met opstanden tegen het dakhout en 3 c/m.daarop en hierover een strook lood, breed 6 c/m.op het dakhout te spijkeren en dit lood zwaar 12 K.G.per vierk.M.

Het zink mag niet met spijkers worden vastgelegd en de verschillende onderdeelen daarvan met haken onderling, zonder zoldeering te verbinden, een en ander als bij de uitvoering meer in details zal worden bepaald.

Langs de onderkanten van het dakbeschot over eene lengte van pl.m.93 M. strooken lood als voor de killen is bepaald.

Voor het herstellen en aanbrengen van een bestaande windvaan en het vernieuwen van een ijzeren stang, c.a. zal de aannemer een bedrag van vijftig gulden in zijne berekening opnemen, waarvan het meer of minder der te besteden som zal worden verrekend.

De panbedekking van het bijgebouw te verwijderen; de panlatten voor zooveel noodig blijken te vernieuwen, waarvoor de aannemer het leveren van 100 M.panlatten alsvoren bepaald in zijne berekening moet opnemen onder bepaling van nadere verrekening als meermalen is voorgeschreven. Deze latten op iedere tengel en overigens de bestaande, voor zoover de architect het noodig zal oordeelen, te bespijkeren.

Op de hoeken en nok bijpassende nieuwe vorsten, als voren bepaald aan te brengen en overigens de bedekking van goed te keuren oude pannen en ook deze met panhaken als voren vast te leggen.-

Paragf. 3. **Dakgoten.**

De bestaande houten goten om de kerk pl.m.lang 93 M. te verwijderen en te vervangen door een nieuwe lijstgoot,waarvan

de bodem breed 40 c/m., dik 22 m/m. en een voorschroot breed 12 c/m., dik 28 m/m. Onder de bodem op afstanden van pl.m.1 M., klossen lang 70 c/m., zwaar 15 bij 20 c/m., voorts een neuslijst 7 bij 18 c/m.en een waterlijst 5 bij 15 c/m.

Deze goten te bekleeden met zink No.14 ter breedte van 85 c/m.over dwars aan te brengen met een opstand tot aan en op het dakbeschot en met een dubbelgeslagen kant langs de voorkant.

De naden solide te soldeeren en het geheel goed waterdicht, degelijk en net behandeld op te leveren.

Spijkers mogen voor bevestigen van het zink niet worden gebruikt.

Bij deze goten 4 vergaderbakken van zink No.16, groot 30 bij 30 en diep 30 c/m.; de voorkant halfrond en langs de bovenkant een kraal. Voor steun een bodemplankje met 2 net gesneden steunijzers,volgens nader opgaaf.

Bij ieder vergaderbak 6.20 M.pijp, wijd 10 c/m.van zink No. 16 met net bewerkte banden bevestigd tegen grenen klossen.

Onder ieder buis een kolkje groot 40 bij 40 en diep 40 c/m. van portlandcement-beton en voorts 63 M.riool voor afvoer van het water naar de regenwaterbak, van grésbuizen, wijd 12 c/m. en deze met portlandcement-specie onderling waterdicht te verbinden.

Voor steun van dit riool en de kolkjes, die tegen de muren van het kerkgebouw zullen worden aangebracht, de bestaande steunijzers van de dakgoten te gebruiken.

De rottige dakgoten van het bijgebouw te vervangen door bruikbare gedeelten goot van de kerk en alle verbindingen van de onderdeelen waterdicht met lood te voorzien.

Paragf. 4. Gewelven.

De aan te wijzen slechte gedeelten van de gewelven in het kerkgebouw voorzichtig uit te breken, nadat vooraf eene dichte besteigering over de geheele oppervlakte zoodanig is aangebracht, dat de godsdienst oefeningen in de kerk ongehinderd zullen kunnen plaats hebben en het orgel en de preekstoel met kleeden zijn afgedekt. Deze bedekkingen gedurende de uitvoering der werkzaamheden iedere Zaterdag te verwijderen en des Maandagsmorgens weer aan te brengen.

Tusschen de bestaande bogen of schenkels van de gewelven, 23 dito stuks aan te brengen, ider ontwikkeld ter lengte van pl.m.12 M. en deze te maken van dubbel plankhout, dik 28 m/m. en opgewerkt in toog vorm, breed 17 c/m.en de onderdeelen solide tegen elkander te spijkeren, de spijkers van zulk een lengte, dat ze omgekruld kunnen worden.

De nieuwe gedeelten der gewelven ter oppervlakte van 50 vierk.M.te maken van drooge vuren geploegde en geschaafde planken, dik 18 m/m., breed als de bestaande en deze alsook de oude solide tegen de schenkels te spijkeren.

De geprofileerde lijsten tegen- en de roosters in het gewelf, zooveel als noodig blijkt te herstellen.

Over de naden van de planken zoowel de oude als de nieuwe op de bovenzijde streenen of tengels, dik 15 m/m.en breed 45 m/m.aan te brengen en te spijkeren.-

Paragf. 5. Portaal.

Een van de toegangsportalen ruimer te maken; daarvan de scheidingsschutting tusschen het portaal en de kerk en een daartegen bestaande bank weg te breken; vervolgens een nieuw schutting aan te brengen als de teekening aangeeft en dit

met paneelwerk te maken.
Het regelwerk daarvan zwaar 42 m/m. en de paneelen 22 m/m., een en ander als bij de uitvoering nader te bepalen en tegen- en in verbinding met een bestaande bank te bevestigen.
De deuren aan beide zijden van het te verwijderen schut, te vervangen door dito nieuwe- doch breedere deuren van materialen als voor genoemd schutting bepaald, af te hangen ieder aan 3 scharnieren No.8 met dubbele leden en voorts de sluiting als de bestaande.
De deuren te doen draaien in een raamwerk van hout, zwaar 5 bij 12 c/m. en dit naar eisch aan te timmeren als bij de uitvoering nader te bepalen.
De vloer in dit portaal vlak te maken met materialen overeenkomende met het bestaande en twee bergplaatsjes af te scheiden en dit een en ander van afbraakmaterialen.

Paragf. 6. Stucadoorwerk.

De muren in de kerk, de consistoriekamer, de portalen, enz.te witten. Hiervan 81 vierk.M.af te bikken, met enkel portlandcement te vertinnen daarna met sterke portlandcement specie over te halen, vervolgens met mortel vlak te berapen en met pleister af te werken. Het meer of minder hiervan geleverde zal worden verrekend.
De pilasters en de kapiteelen tot op de pleister af te steken en de provielen daarvan in de oorspronkelijke vorm bij te werken.
De salpeterige en losse kalk te verwijderen, de beschadigde gedeelten bij te werken, alles te wasschen en vervolgens driemaal te witten en het geheel in een helder witte tint op te leveren.
Het witten moet met zuiver gebluschte kalk geschieden en wel zoodanig, dat de muren, nadat de witkalk voldoende is uitgedroogd, niet afgeven.
Het hiervoor gebruik maken van krijt of andere minder waardige materialen, voor de uitvoering van de witwerken is ten strengste verboden. Wanneer zulks mocht worden ontdekt, zal de aannemer een boete van f 100.- beloopen, te korten bij de betaling van de voorlaatste termijn.-

Paragf. 7. Terrein afscheiding.

Ten behoeve van de terrein afscheiding te leveren en te stellen: 10 stuks palen voor de draaihekken, waarvan 4 stuks zwaar 25 bij 25 c/m. en 6 stuks van 20 bij 20 c/m., allen lang 3 M. en 60 stuks neuten, hoog 1 M., boven zw. 12 bij 12 en het ondereind 25 bij 25 c/m. Eerstgenoemde te versterken ieder met 4 ijzeren staven ter lengte van de palen, van betonijzer, dik 15 m/m. en 8 dito banden van 10 m/m. en in iedere neut, een door de leverancier van de afrastering te leveren paaltje van T ijzer te bevestigen.
De palen gedeeltelijk geborsteld te bewerken, de grond daaronder stevig te stampen en de gaten met zand te vullen en dit in water te plempen.

Paragf. 8. Algemeene Voorschriften.

De algemeene voorschriften voor de uitvoering van werken onder het beheer van het Departement van Waterstaat,

Handel en Nijverheid, vastgesteld den 1 Februari 1901, zullen van kracht zijn, als of zij woordelijk in dit bestek waren opgenomen en voor zooverre hierin niet uitdrukkelijk daarvan is afgeweken.

Waar in de algemeene voorschriften gelezen wordt „de Minister" wordt verstaan „Kerkvoogden der Ned.Herv.Gemeente te Lemmer" en voor „Hoofdingenieur of Directie", „de Architect of diens gemachtigde".

Paragf. 9. Materialen.

Deze moeten van de beste soort zijn en op het werk ter keuring worden aangeboden.

Afgekeurde materialen direct van het werk te verwijderen en door andere te vervangen.

De menging der metselspecie als volgt zamen te stellen:

Basterd specie: 1 deel portland-cement, 2 deelen schelpkalk en 5 deelen scherp zand.

Sterke specie: 1½ deel portland-cement en overigens als voren.

Paragf.10. Geschillen en Arbitrage.

Geschillen die tusschen partijen omtrent de toepassing van het bestek, de uitvoering, de oplevering of afrekening van het werk mochten ontstaan, zullen worden onderworpen aan een commissie van drie arbieters, waarvan één te benoemen door de aanbesteders, één door den aannemer en de derde door de beide gekozene of indien ze niet tot overeenstemming kunnen komen, door den Kantonrechter. Partijen zullen gehouden zijn zich aan de uitspraak van deze arbitrage te onderwerpen, zonder verder hooger beroep.

Paragf.11. Extra werken.

Wanneer bij eene lastgeving iets mocht worden opgedragen, dat naar het oordeel des aannemers niet tot zijne verplichting behoort, zal hij na ontvangst dier lastgeving met den architect in overleg moeten treden, aan wiens oordeel hij zich heeft te onderwerpen, behoudens nader beroep op de aanbesteders en verder op de algemeene voorschriften. In geen geval mag hij tot de uitvoering van buiten dit bestek vallend werk of levering overgaan, voor hieromtrent een schriftelijke overeenkomst met den architect gesloten te hebben. Bij gebreke daarvan zal geen betaling geschieden.

Voor eventueel uit te voeren herstellingen van metsel- en voegwerken, zal de aannemer een bedrag van drie-honderd en voor extra werken een bedrag van vier-honderd gulden in zijne berekening opnemen, waarvan het meer- of minder der te besteden som, bij de betaling van den voorlaatste termijn zal worden verrekend.

Paragf.12. Tijdsbepaling, korting en onderhoud.

Op een, na de gunning van het werk, te bepalen dag, zal de aannemer met de werkzaamheden aan het gebouw aanvangen en deze met zoodanigen spoed voortzetten, dat het geheele werk zal zijn uitgevoerd en provisioneel kan worden opgeleverd, drie maanden na voormelde datum.

Voor elke dag latere oplevering zal de aannemer verbeuren een boete van tien gulden, te korten op de aannemingssom en waarvoor geen acte tot in morastelling vereischt zal worden.
De aannemer zal het door hem uitgevoerde werk na de provisioneele oplevering en goedkeuring nog drie maanden onderhouden en alle voorkomende gebreken ten genoegen van aanbesteders, zonder extra betaling, herstellen.-

Paragf.13. **Betaling.**

Deze zal geschieden in drie termijnen en wel:
De eerste termijn, groot 1/2 gedeelte der aannemingssom, wanneer de werkzaamheden aan de daken, goten en verdere werken buitenshuis zijn uitgevoerd.
De tweede termijn, groot 1/4 gedeelte der aannemingssom, wanneer het geheele werk is uitgevoerd, provisioneel is opgeleverd en goedgekeurd.
De derde termijn, groot 1/4 gedeelte der aannemingssom, na de finale opneming en goedkeuring van het werk, bij het einde van den onderhoudstermijn.

Paragf.14. **Aanbesteding.**

Deze zal geschieden overeenkomstig paragf.447 der algemeene voorwaarden.

Paragf.15. **Aanbestedingskosten.**

Met wijziging van Paragf.450 der algemeene voorwaarden, moet de aannemer voor aanbestedingskosten een bedrag van f 50.- in zijne berekening opnemen en dit bij de teekening van het contract van aanbesteding storten.-

W.C.de GROOT,

Architect.

Leeuwarden, Juni 1924.

Ten Bewijze van echtheid geteekend.-

De Aanbesteders- De Aannemers-

H. Tollenaar. Ja Oplevalen de Jong

H. Dijkman. De Boer-

S v/d Wal

J de Blaauw